

TALIJANSKI KASACIONI SUD (Odsjek III)

Presuda od 23. VI 1982.

Ditta Giuseppe Treu v. S. A. S. Calzaturificio, Potenza

Vijeće: Cusani, Ruperto, Minetti

RAZLIKA IZMEDJU UGOVORA O PRIJEVOZU

I UGOVORA O OTPREMI

Razlika između ugovora o prijevozu i ugovora o otpremi (špediciji) - U ugovoru o prijevozu vozar se obvezuje prevesti robu ili osobe iz jednog mjesta u drugo, preuzimajući na sebe rizik izvođenja posla, dok je po ugovoru o špediciji otpremnik jedino dužan da u svoje ime a za tuđi račun, s trećim osobama zaključi ugovor o prijevozu

U siječnju 1972. tvornica obuće iz Potenze prodala je austrijskoj "Ado Schuhfabrik" pošiljku cipela. Robu je povjerila na prijevoz poduzeću "Treu", obvezavši potonje poduzeće da ne izruči robu kupcu prije no što dobije potvrdu o izvršenom plaćanju od strane kupca. No, roba je isporučena a da navedeni uvjet nije bio ispunjen, pa je tvornica obuće tužila poduzeće "Treu", tražeći naknadu štete.

Na ročištima je utvrđeno da je kupnovna cijena pošiljke cipela iznosila Lit. 12,609.365 te da je isplaćen predujam od Lit. 2,000.000. Roba je povjerena na prijevoz poduzeću "Treu", koje je preuzelo obvezu da ne isporuči robu dok ne bude ispostavljena bankovna potvrda o primitku preostatka kupovne cijene. No, "Treu" je izručio robu, ne držeći se preuzete obveze, a primalac "Ado Schuhfabrik" je odbio izvršiti plaćanje ostatka kupovne cijene.

Iznijevši činjenično stanje, tužitelj je ustvrdio da mu je krivnjom poduzeća "Treu" nanesena šteta u iznosu Lit. 12,609.365.

Tuženik je iznio da mu je povjerena otprema robe, a ne prijevoz i, uz njega, ugovaranje načina plaćanja. Izjavio je da je, u svojstvu špeditera, otpremio robu poduzeću "Hans Raab Internationale Spedition" iz Beča, koje je provelo primljene naloge.

Sud je, proglašivši se najprije nadležnim, 4. travnja 1979. donio presudu, na temelju koje poduzeće "Treu" treba platiti iznos od Lit. 19,415.138 tvornici cipela iz Potenze. Poduzeće "Treu" se žalilo Apelacionom sudu u Anconi, no ovaj je žalbu odbio.

U žalbi Kasacionom sudu poduzeće "Treu" je pobijalo presudu zbog navodne pogrešne pravne kvalifikacije ugovora koji je sklopljen između njega i tvornice cipela. Žalitelj smatra da se radi o ugovoru o špediciji, a ne o ugovoru o prijevozu. Po mišljenju žalitelja, pogreška se Suda sastoji "ne u procjeni činjenica, već u njihovoj juridičkoj posljedici".

Žalbeni razlog ocijenjen je neosnovanim.

Isti se sud više puta izjasnio da se razlika između ugovora o prijevozu i ugovora o špediciji sastoji u činjenici što se prvim nalogoprimac obavezuje prevesti stvari (ili osobe) od jednog mjesta do drugog, preuzimajući na se rizik izvršenja posla, dok se potomjim, dakle ugovorom o špediciji, nalogoprimac jedino obavezuje da sklopi s vozarom, u svoje ime a za komitentov račun, ugovor o prijevozu. U ugovoru o transportu nalogoprimac se može služiti drugim osobama-prijevoznicima, no te je osobe moguće pravno kvalificirati jedino kao potprijevoznike.

Ova se presuda bavi definiranjem razlike između ugovora o prijevozu i ugovora o otpremi (špediciji). Špediter se obrtice bavi poslom otpreme, premda i sam može prevoziti robu. No, u takvom se slučaju pravno tretira kao vozar.⁽¹⁾ Poduzeće "Treu", inače poznati talijanski otpremnik, nije uspjelo dokazati da nije dobilo nalog za transport robe s izričitom dispozicijom da ne izruči pošiljku do potvrde plaćanja kupovne cijene od strane kupca. "Treu" nastoji prikazati poduzeće "Raab Spedition" kao prijevoznika, premda iz činjeničnog stanja nedvojbeno proizlazi da se radi o primaočevom špediteru. No, ta činjenica ne može utjecati na karakter dispozicije koju je tvornica cipela dala, naloživši upravo poduzeću "Treu" da preveze robu.

Čak i u slučaju da je sud okvalificirao ugovor između tvornice cipela i poduzeća "Treu" kao ugovor o otpremi, tužitelj bi sa svojim zahtjevom za naknadu štete uspio, jer "Treu" ne bi mogao dokazati da nije dobio izričiti nalog svoga komitenta u pogledu trenutka otpreme/prijevoza pošiljke. Za neiz-

vršenje toga naloga odgovarao bi i kao špediter, pa bi pravna osnova za naknadu štete bila uspostavljena.

(Dir. Mar. 1983, str. 771)
mr Aleksandar Bravar, asistent
Pravnog fakulteta u Zagrebu

(1) Usp. npr. B. Jakaša: "Udžbenik plovidbenog prava", Zgb. 1983,
str. 154.